

El Grup Municipal Crida per Sabadell, per mitjà de la seva portaveu, sotmet a la consideració de la Junta de Portaveus la següent **MOCIÓ**:

“ MOCIÓ DEL GRUP MUNICIPAL DE LA CRIDA PER SABADELL A JUNTA DE PORTAVEUS PER DEMANAR A L’ESTAT ESPANYOL L’APROVACIÓ DE LA LLEI INTEGRAL DE L’AMIANT

Atès que al Febrer del 2018 es va aprovar al Ple municipal la moció presentada per unanimitat del consistori a proposta de la Federació d’Associacions Veïnals de Sabadell que deia així:

Exposició de motius

1. Amiant o asbest és un terme utilitzat per denominar una sèrie de metasilicats de ferro, alumini i magnesi que presenta una estructura fibrosa. Existeix una àmplia gama de varietats, de les que les més emprades en aplicacions industrials són el crisòtil o amiant blanc, l’amosita o amiant marró i la crocidolita o amiant blau.

2. Totes les varietats de l’amiant es caracteritzen per la seva incombustibilitat, un bon aïllament tèrmic i la seva resistència a altes temperatures, al pas de l’electricitat, a l’abració i als microorganismes. Aquestes propietats, juntament amb el seu Baix cost i abundància, van fer i fan de l’amiant un element molt útil per a l’indústria amb milers d’aplicacions diferents.

3. A Espanya es van instal·lar, al llarg del S. XX i fins a la seva prohibició, centenars de milers de quilòmetres de canonades de fibrociment amb amiant. Bona part d’aquest amiant que encara es troba a les nostres xarxes de proveïment, sanejament i reg (s’estima en 80.000 Km)

4. El volum total de l’amiant en pols importat en tot l’Estat, al llarg de tot el segle XX i fins a la seva prohibició en 2002, podria rondar els 2,6 milions tones i el volum més important va ser destinat als sectors de la construcció i industrial. Els elements d’amiant-ciment (fibrociment), en les seves variades y múltiples aplicacions o productes (el 77%, uns 2.1 milions de tones), principalment plaques onades de coberta, dipòsits d’aigua, jardineres, conductes de ventilació, baixants i canonades per a conduccions de proveïment d’aigua, sanejament, reg i un llarg etcètera.

5. A Catalunya l’amiant instal·lat és un 20% de total que suposen 520.000 Tn, que convertit en fibrociment són 4.260.000 Tn, de les quals les plaques onades són 3.260.000 Tn, (303.450.000 m²) i en tubs i canonades 740.000 Tn (74.000 Km).

6. No obstant això, encara que va deixar de fabricar-se i comercialitzar-se els productes amb amiant, la llei no avalua tot l'amiant col·locat als edificis apuntant que "seguirà estant permès fins a la seva eliminació o la fi de la seva vida útil" (BOE, Ordre del 4.12.2001), quedant encara una part important que legislar. A requerir legalment, quant a, censos d'edificis amb risc d'amiant, i altres protocols, que defineixin **què fer i com fer-ho, amb l'amiant que tenim als nostres edificis, instal·lacions i infraestructures que és, sens dubte, el major dels riscos, donada que la seva mitjana de vida útil, que és de 35-40 anys. És a dir LA DEGRADACIÓ DELS ELEMENTS ENCARA INSTAL·LATS JA ESTAN EN FASE DE DEGRADACIÓ FÍSICA PER ESGOTAMENT DEL PRÒPI MATERIAL**

7. Fa molts anys que es coneix que la inhalació de fibres d'amiant és causa de malaltia en les persones. **NO EXISTEIX CAP REQUISIT LEGAL ENCARA DE CARÀCTER MEDIAMBIENTAL QUE OBLIGUI A LES ADMINISTRACIONS A CONÈIXER EL NIVELL DE FIBRES D'AMIANT A L'AMBIENT NO LABORAL I DE SALUT PÚBLICA**

8. Pot dir-se que gairebé la totalitat de la població està en contacte en algun moment de la seva activitat quotidiana amb productes i/o elements d'amiant: fibrociment, equips de ventilació, calefacció, etc. Sobre aquest tema sol argumentar-se que per la seva baixa friabilitat quan està en bon estat redueix considerablement el risc d'inhalació de fibres, però convé no llançar campanes al vol perquè tots els estudis coincideixen que la vida útil d'aquests materials pot arribar a uns 40 anys. Alguns però molt més aviat. Pel que fa als elements de fibrociment ja ha arribat o està a punt d'arribar la fi de la seva vida útil. El seu desgast, deteriorament comporta una friabilitat (capacitat de dispersar fibres d'amiant a l'ambient) producte d'accions mecàniques (cops) o físiques per condicionants meteorològics (calamarsades, vents, pluges, temperatures extremes, etc) que converteixen un element poc friable en més friable i per tant amb més probabilitats de dispersar fibres a l'ambient.

9. Insistir que les persones que ocupin edificis que continguin materials de risc potencial alt (edificis amb estructura metàl·lica protegida, instal·lacions aïllades o falsos sostres amb amiant) estan exposades a uns riscos majors en funció de la ubicació, accessibilitat i accions que es realitzin sobre aquests materials.

10. I per descomptat, que la població treballadora més exposada és el personal de manteniment dels edificis que contenen materials de risc potencial alt i el personal d'empreses d'instal·lacions, de rehabilitació i d'enderrocaments d'aquests edificis que no apliquin les mesures legalment establertes.

11. De l'anterior es dedueix que la inhalació de fibres d'amiant per part de les persones es deu a diferents fonts d'exposició, sent les més freqüents:

✓ **La laboral:** tradicionalment la que afecta als/les treballadors/es que desenvolupen la seva labor en la fabricació de productes que continguin amiant, avui s'estén sobretot els/les operaris/es de productes de fibrociment durant la construcció dels edificis i als/es

operaris/es que realitzen treballs de manteniment, rehabilitació o enderrocament d'edificis que continguin materials manufacturats amb amiant

✓ **Convivència amb un/a treballador/a:** *l'amiant es va incorporar en múltiples utensilis fabricats abans del 1989, com a plaques tèrmiques, fogons elèctrics, estufes, torradores, calderes, fonguis de planxat, assecadors de pèl o guants antitèrmics*

✓ **El veïnatge:** *També en moltes ciutats existeix una concentració de fibres d'amiant en aire que solen provenen en la seva major part de la demolició d'edificis i de l'ús dels frens d'automòbils*

✓ **Els edificis:** *la presència d'amiant en un edifici pot ser causa que es desprenguin fibres en el seu ambient interior. No obstant això, dir que la simple presència de productes que continguin amiant no implica un risc per a les persones: la friabilitat (materials que poden dispersar fibres en l'atmosfera de forma espontània o com a conseqüència d'una agressió externa) i l'accessibilitat (accessible o confinat) al material són els factors essencials per determinar el risc.*

✓ *Avui per avui, l'exposició a l'amiant pot ser:*

Activa: *treballadors que estan retirant amiant amb coneixement de causa (exposició professional)*

Inadvertida: *persones que estan treballant en espais amb risc d'amiant sense coneixement de la seva existència (exposició professional)*

Passiva: *persones fora d'un àmbit laboral de que estan en contacte amb les fibres d'amiant (exposició domèstica i/o ambiental)*

12. *Pel dilatat temps de latència de les seves patologies associades (de 10 a 40 anys), fa que actualment estiguin aflorant contínuament casos de patologies per amiant que corresponen a exposicions corresponents a dates anteriors a la de prohibició a Espanya, de totes les varietats de l'asbest.*

13. *Diverses fonts coincideixen a afirmar que les malalties originades per la inhalació de fibres d'amiant constitueixen un problema sanitari de grans dimensions. Entre uns altres, J. Peto, en el seu treball "The European mesotelioma epidemic", 1999, estima que en els propers 30 anys moriran 500.000 persones a Europa a causa d'aquestes malalties. A. Tossavainen en el document "Asbestos, asbestosis and Cancer Exposure criteria for clinical diagnosi", Hèlsinki 1997, sosté que als països industrialitzats moriran 30.000 persones/any a causa de càncer originat per la inhalació de fibres d'amiant. Per a l'OMS "al món hi ha uns 125 milions de persones exposades a l'asbest en el lloc de treball. L'exposició laboral causa més de 107 000 morts anuals per càncer de pulmó relacionat amb el asbest, mesotelioma i asbestosi". No sembla és desgavellat afirmar que estem davant una epidèmia oculta i impune i que per acció o omissió administracions i governs sustenten la conspiració del silenci que envolta a aquest gravíssim problema.*

14. Per això, no podem obviar que l'amiant segueix sent un assumpte de cabdal rellevància social i de salut pública, per a tots/es els/es ciutadans/es, respecte a la qual és inacceptable apel·lar a "l'alarma social" a la qual solen tirar mà alguns polítics indolents, per excusar-se i no fer res davant els requeriments de les organitzacions i societat civil davant una situació que demanda una intervenció d'algun dels estaments de l'administració pública (habitualment, la municipal), perquè alguna deterioració o risc potencial, derivat de la presència d'amiant instal·lat, sigui remeiat, i qui té l'obligació moral i legal de precedir en conseqüència. Ja n'hi ha prou de banalitzar i trivialitzar un problema de salut social d'extraordinària envergadura i transcendència! Recordem que l'administració pública té el deure vetllar per la salut de la ciutadania.

15. Tot el contrari, cal dur a terme campanyes animant al fet que els qui es veuen en aquesta situació, perquè difonguin, es mobilitzin i si escau denunciïn judicialment, perquè l'autoritat competent se senti instada a rectificar la seva passivitat.

16. i ens referim a un potencial perill generalitzat, però que a causa de la ubicació de l'antiga fàbrica Uralita© a la nostra comarca el risc s'agreuja en els municipis inclosos en l'àmbit de referència del Consorci Hospitalari del Parc Taulí (Badia, Barberà del Vallès, Castellar del Vallès, Cerdanyola del Vallès, Palau de Plegamans-Solità, Polinyà, Ripollet, Sabadell, Sant Quirze del Vallès, Sant Llorenç Savall, Santa Perpètua de la Mogoda i Sentmenat). Serveixi de mostra el fet que Cerdanyola posseeixi el trist rècord de ser el municipi del Regne d'Espanya amb major prevalença de càncer de pleura a causa d'aquest carcinogen.

17. Resulta incomprendible la negligència mostrada per les administracions (estatal, autonòmica i local) mostrant un interès inversament proporcional a la gravetat del tema plantejat en quant a l'adopció de mesures, campanyes informatives, plans i protocols concrets, etc., i que a nivell de recerca amb l'excepció del CAP Fontetes de Cerdanyola del Vallès amb l'encomiable treball i labor d'impuls del Dr. Josep Tarrés, juntament amb d'altres investigadors, no s'hagin engegat cap tipus de línia de recerca en els diferents municipis per conèixer la realitat de les greus conseqüències, com a pas indispensable per realitzar un diagnòstic fiable. És oportú portar a col·lació les paraules del Dr. Tarrés sobre aquest tema: "els ingressos hospitalaris per asbestosi s'han disparat un 83% en 10 anys (el 2015 es van registrar 361 hospitalitzacions de 245 pacients). Si bé aquesta xifra d'afectats, en partir d'un infradiagnòstic, es queda curta"

*18. Al gravíssim problema de salut al que ens referim en aquesta moció, ha d'afegir-se un altre gran problema: **l'emmagatzematge dels residus d'amiant**. Un tema en absolut resolt. Pels motius exposats des del moviment veïnal, instem a les administracions al fet que no escatimin esforços per pal·liar les greus conseqüències evitables i tenint en compte les competències que atribueix la legislació a la **Generalitat de Catalunya**, els Grup Municipal Socialista, de la Crida per Sabadell, de Ciutadans i els regidors no adscrits Lluís Monge i Carles Bosch proposen al Ple Municipal de l'Ajuntament de Sabadell l'adopció dels següents*

ACORDS

Primer. Instar a la Generalitat de Catalunya perquè dugui a terme un “**mapa de l'amiant**” del país on es recullin totes aquelles dades que ajudin a la realització d'un diagnòstic rigorós i fiable sobre els sectors afectats, les empreses relacionades amb l'amiant en les seves diferents fases i els treballadors/as en concret i la ciutadania que han sofert i sofreixen les conseqüències de la instal·lació d'aquest material. L'informe deurà ser lluitat a les comarques i municipis especialment respecte a las dades del seu territori.

Segon. A partir del diagnòstic resultant del mapa anterior (Cens), instar a la **Generalitat** al fet que elabori un “**programa de retirada de l'amiant**” (sectors, empreses, edificis, treballadors/es i ciutadania,...) incloent prioritats i calendari així com dotació pressupostària i la creació de **Comissions de treball ad hoc** entre la **Generalitat** i les zones territorials on es comenci l'aplicació d'aquesta retirada (Grups de treball compostat per les administracions autonòmica-locales-societat civil mitjançant les seves organitzacions sindicals i veïnals). Les comissions de treball donaran comptes periòdicament dels resultats aconseguits i la valoració de la implementació dels programes de retirada.

Tercer. Instar al **Departament de Treball Afers Socials i Famílies** per al compliment estricte en tots els àmbits de la normativa existent al respecte, siguin autonòmica, estatal o comunitària: Reial decret 396/2006 de 31 de març, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut aplicables als treballs amb el risc d'exposició a l'amiant; la Guia Tècnica per a l'avaluació i prevenció dels riscos relacionats amb l'exposició a l'amiant- RD 396/2006, publicada pel INSHT. (Institut Nacional de la Seguretat i Higiene en el Treball); la Directiva 2009/148/CE del Parlament Europeu i del Consell, sobre protecció als treballadors del risc de l'amiant, així com les pròpies instruccions del **Departament de Treball**. Al **Departament de Medi Ambient i Territori** a fer un seguiment més acurat i eficient dels residus d'amiant en col·laboració permanent amb el Dept. de Treball.

Quart. Elaboració d'una base de dades que haurà d'actualitzar-se permanentment en les localitats sobre els casos i malalties provocats per aquest producte. Una base de dades que deurà comptar amb l'històric per anar veient-la evolució del problema en relació amb les persones afectades. Per a això és necessari la implicació de **Departament de Salut de la Generalitat** que doni les instruccions precises i necessàries perquè **l'Assistència Primària i l'Hospitalària** dediquin recursos suficients per a aquesta tasca i aportin les dades necessàries per dur a terme una base de dades rigorosa i fiable.

A nivell del **Vallès-Occidental-Est**, cal constituir un Grup de Treball conformat per les administracions locals i organitzacions socials (sindicals i veïnals) que centralitzi i analitzi l'evolució de les conseqüències, així com la implementació de les mesures que es vagin adoptant en els diferents municipis.

Cinquè. Informació respecte als punts en els quals poden acollir els residus d'amiant amb garanties suficients per evitar conseqüències no desitjades d'un magatzematge incontrolat o no apropiat i ampliar els punts actuals evidentment insuficients.

Sisè. A nivell local, adoptar les següents mesures:

- a) *Campanyes informatives entre la ciutadania sobre el comportament a seguir en els casos d'habitatges amb elements de Uralita (baixants, dipòsits,...) o susceptibles de contenir el producte cancerigen.*
- b) *Elaboració d'un mapa respecte als llocs de pública concurrència (públics o privats) per prioritzar les intervencions a partir d'estudis d'Identificació i avaluació d'amiant elaborats per personal tècnic solvent.*
- c) *Establiment de protocols per a la retirada en base als estudis d'identificació i avaluació d'amiant i establir una ordenança concreta que faciliti la retirada responsable del mateix als particulars amb punts d'informació.*
- d) *Creació d'una Comissió ad hoc entre administració local, administració soci-sanitària i entitats veïnals i ciutadanes per treballar en un calendari de tots els temes concernents a l'elaboració d'un pla de treball de retirada de l'amiant, així com la valoració de la implementació del mateix.*

Setè: *Enviar aquest acord a les entitats promotores de la moció i al **Departament de Treball Afers Socials i Famílies** y als grups parlamentaris del **Parlament de Catalunya**.*

Atés que el "Grupo de la Ley Integral del Amianto" integrat per associacions de víctimes, societats mèdiques, civils, científiques i ecologistes han instat novament al Govern d'Espanya a treballar i aprovar la proposta de Ley Integral del Amianto per a que arribi al Congrés dels Diputats l'any 2021.

Per aquests motius proposa a la Junta de Portaveus els següents

ACORDS

Primer. Que l'Ajuntament signi el manifest que el Grupo de la Ley Integral del Amianto van posar en marxa l'any 2020 per una llei integral de l'Amiant.

Segon. Instar als partits que formen part del Govern d'Espanya a treballar i aprovar aquesta llei integral de l'Amiant amb la màxima premura.

Tercer.- Traslladar aquests acords al Govern d'Espanya i a la Federació d'Associacions Veïnals de Sabadell."